

Antón Sala-Cornadó, un home d'esperit reflexiu i d'acció

Neix el 8 d'octubre de 1929 a Tàrraga, capital de l'Urgell, tal com a ell li agrada recordar. El seu signe zodíacal, balança, ha determinat el seu tarannà tastaolletes. Conegut popularment com a poeta, la seva dotzena de llibres de poemes publicats i dos volums de la seva *Obra poètica (1950-1999)* completa, editada per l'Institut d'Estudis Ilerdencs, recolzen aquest reconeixement. Signa les seves obres com a Sala-Cornadó, afegint el guionet, per preservar la memòria i l'estima a la seva mare.

Darrere, però, de la seva persona hi ha altres vessants que l'han convertit en un gran humanista, en harmonia entre el pensament i l'acció. La poesia és la seva vocació artística. Enginyer químic, mestre d'ensenyament primari i mestre de català són els seus oficis. Els seus coneixements sobre filosofia, astrologia, esoterisme i maçoneria configuren els seus ideals i utopies. En el terreny de l'acció ha estat un ferm activista en la defensa de les llibertats i la cultura catalana. És també membre fundador del Partit Socialista de Catalunya. Vinculat a diverses entitats culturals del Poble nou, ha estat un dels artífexs de l'Associació Literària de la Rosa de Sant Martí.

Curiosament l'hem entrevistat ignorant que enguany celebra el seu 75è aniversari, signe d'un disseny dels déus per a Sala-Cornadó. I ho hem fet aprofitant un breu parèntesi de les seves dilatades vacances: "Jo me'n vaig del Poble nou per Sant Joan i ja no torno fins a la Mercè. Coincideix amb el període d'estiu que abans feia la burgesia i que ara fem els jubilats, bé, alguns jubilats. Els meus avis i els meus pares eren de la Terra Plana i anaven sempre que podien a la Terra Alta, als Pirineus, a la Guingueta, a Esterrí d'Àneu, etc. I vaig començar a buscar... i vaig trobar

una casa a molt bon preu en un poblet que es diu Tírvia."

Ens atén a casa seva, al carrer de Bolívia, al rovell de l'ou de la transformació del Poble nou, a l'eix Diagonal-Rambla. Estem nosaltres tres sols, però molt ben acompanyats. Ens envolten llibres per totes bandes, quadres d'artístics, una col·lecció de pintura cartaginesa important i, sobretot, una galeria de retrats dels seus pares, Josep Sala i Teresina Cornadó, de la besàvia Tomasa, de l'avi Anton, de l'àvia Cinta, de l'oncle Esteve, etc., i d'altres avantpassats de les famílies Cornadó i Sala. Entremig, esdeveniments socials com ara el de l'any 1998, quan la Generalitat de Catalunya li atorga la Creu de Sant Jordi. Amb un gran sentit de l'humor parla molt de pressa, reflecteix un fort vitalisme i entusiasme, i no s'amaga de res. Als seus 75 anys se sent feliç, amb la sensació que els déus li han regalat tot el que té, i fins el que no té, parafrasejant un dels seus versos. L'any 1959 arriba al Poble nou, un barri que li recorda un poble i que li sembla cordial, però força trist i brut. Aquesta és la transcripció de l'entrevista realitzada el passat 29 de juliol, on el món d'aquí i el d'allà es fusionen l'un amb l'altre.

Quants anys fa que vius al Poble nou?
Quaranta-cinc anys. Però abans... Em vaig enamorar d'una cartagenera, l'Amparín. La vaig conèixer l'any 1954 a Cartagena, on ens vam casar l'any 1958. Hem tingut quatre fills. La qüestió és que no trobava feina de químic aquí i em va sortir una molt bona col·locació a la refinera de petroli de Repesa a Escombreras, prop de Cartagena, que ara és Repsol [...]. I ja ho

diuen: "Casament i mortalla, el salt de l'allà!" El tercer dia ja tenia xicoteta! Perquè les dones en aquella època no eren com ara, tu! Les dones el primer que et preguntaven era: "Vostè quan guanya?", o "Ah, però vostè encara és un estudiant?" No hi havia res a pelar, res a fer! Ha canviat molt! Els costums de la burgesia d'aquella època eren molt més conservadors que ara [...]. Ara no es mira això! La major part de la gent es casa perquè vol. Mira el Príncep, mira el *senyor Rei*, s'ha casat amb la Leticia.

Ara més que mai, la gent es casa per amor...

Sí, exacte, és això el que et vull dir. A Cartagena també miraven que tinguessis un sou fix... Al cap d'un mes, el pare de la meua dona em va cridar i em va dir: "Oiga, ¿usted sale con mi hija? ¿Con qué intenciones sale con mi hija?" El meu sogre era militar de la marina però del cos de màquines. Era un gran mecànic. Ara, tenia esperit militar. De signe era lleó amb l'ascendent a lleó, era lleó lleó i aleshores, escolta, tu, a més a més, militar... Al cap de tres mesos de casats, ja amb la dona embarrassada, vam venir cap a Barcelona. Mentre buscàvem pis vivíem amb la meua mare. Vaig aconseguir un ajut del *montepío* d'indústries químiques, vuitanta mil pessetes, que llavors eren moltes peles; la meua mare també ens va ajudar... Aquest pis em va costar l'any 1959 dues-centes seixanta-tres mil pessetes, ara se'l venen per quaranta milions fent-lo barat, però se'n poden treure seixanta milions perfectament. Això va ser la sort de la meua vida. Tot i així, eren molts diners; pensa que jo només guanyava tres mil pessetes. A través d'un concurs d'oposició vaig aconseguir entrar a la Campsa i vaig poder triar una plaça a la refinera

"Jo he estat un home de sort. Dins de les desgràcies, sí, els déus em protegeixen"

“Per a mi, la poesia ha estat per damunt de tot un exercici espiritual”

de Corn ellà de Barcelona, on vaig treballar durant trenta-cinc anys. La Campsa ha estat, també, la gran sort de la meua vida en un altre sentit. Jo he estat un home de sort. Dins de les desgràcies, sí, els déus em protegeixen.

Com vas viure la teua infantesa a Tàrraga?

Em vaig quedar sense pare als dotze anys. Ell era advocat i amb la segona República va ser nom enat per Esquerra Republicana jutge de pau de Tàrraga. Amb la Guerra Civil no se'n va voler anar perquè va dir que ell tenia les mans netes, que es quedava, i el van posar a la presó. Però quan va sortir de la presó va tenir por de la gent de Tàrraga perquè el volien mort. I se'n va haver d'anar a l'exili, a Argelers i Montpeller, on el van atrapar. També l'havi nomenat president del Tribunal con tra l'Espionatge i l'Alta Traïció i secretari de la Cambra de Comerç, càrrecs que el van posar molt en contra de la gent de dretes [...]. El seu deure era vetllar pels interessos de tots [...]. Per això ens vam traslladar a viure a Barcelona. El meu pare es va quedar fins dos dies abans que en tressin les forces de Franco, perquè ell creia innocentment que no passarien, “no passaria!”.

Un cop a Barcelona, com va transcórrer la teua vida?

Em vaig quedar sense pare de molt jove, i podríem dir que entre els vençuts i no pas entre els vencedors. La part de dretes de la família ens van ajudar. A Barcelona vaig venir a mitjan Guerra Civil a estudiar i treballar [...], perquè la meua mare estava horroritzada de tornar a Tàrraga...

Quins estudis vas fer?

Soc enginyer tècnic químic i mestre.

FOTOS: ROBERT NEBOT

Durant l'hivern feia de mestre particular i estudiava química. I els estius feia la carrera de mestre, perquè m'agrada molt el magisteri [...]. Primer vaig exercir de mestre [...] a l'escola de Santa Eulàlia, a dalt d'Horta. Era una escola unitària, on vaig patir molt, amb seixanta nens barrejats de quatre fins a catorze, tota la primària. Només vaig estar hi un trimestre, perquè em va sortir la feina de Cartagena [...]. La directora de l'escola es va enamorar de mi, però a mi no m'agradava...

I aquí va acabar la teua dedicació a l'ensenyament?

Ui, no! Jo he estat el mestre de català del Poblenou de totes les entitats; això és un altre tema. He fet classes a l'Ícaria, perquè era del centre excursionista, al Centre Moral i Cultural, a l'Ateneu La Flor de Maig, a la Cooperativa Pau i Justícia, etc.

Com és que un home amb vocació artística com tu va estudiar química?

Des dels dotze anys que escric versos, però també treia sempre excel·lents de

matemàtiques. Un cop a Barcelona, jo i el meu germà vam entrar a estudiar als Escolapis de Sarrià, on vam ser vuit anys interns. Per fer química vaig anar a l'Escola d'Enginyers Tècnics de Barcelona. Més que tenir una carrera m'interessava una cosa més curta i més pràctica, un ofici. Perquè jo crec que tots hauríem de tenir una carrera, és a dir, un estudi profund d'una cosa, un ofici i després una vocació, un art, ja sigui pintura, música, etc. Aquest seria l'ideal per a una societat més humana. De fet, tot poble que tingui un nivell de cultura elevat acostuma a ser així... De totes maneres, la ciència no està renyida amb l'art, ni de bon tros! Hi ha molts grans escriptors que vénen de ciències. El mateix Pompeu Fabra era enginyer industrial i, en canvi, es va dedicar més a la gramàtica catalana que no pas a l'enginyeria.

De què t'agrada parlar en la teua poesia?

A mi m'agrada parlar de la vida, perquè sóc una persona molt vital. I, després, també de la vida interior, de les desco-

“A nosaltres, ens han enganyat a tots. No ens han explicat la veritat de les coses esotèriques, ni de les raons profundes de per què vivim, d'on venim i què som [...]. Ens han ancorat un dogma al damunt [...].”

bertes internes, de la recerca de les altres dimensions. Perquè jo crec, i això és una creença, és clar, que hi ha altres dimensions. Hi ha, per dir-ho d'algun manera, quatre dimensions (ample, llarg, extensió i temps). Aquestes quatre dimensions són el món manifestat, el que veiem, en el qual ens movem, treballem i actuem. Però després d'aquesta quarta dimensió que és el temps hi ha una cinquena, una sisena, una setena, etc., i jo que sé, tu, cadascú té la seva filosofia. Però hi ha altres dimensions que no són materials, millor dit, que no són tan tangibles, que són invisibles, que són més ètèries, i són amb aquestes dimensions amb les quals —penso— que els artistes intentem connectar-hi [...], a partir de la concentració, la interiorització... És per això que, per a mi, la poesia ha estat per damunt de tot un exercici espiritual, de recerca. Això m'ha costat molt descobrir-ho; és a dir, que el menys important de tot és fer diària. No hi ha d'haver cap intenció d'arribar al blanc, no, no cal. El que passa és que quan un és jove no ho veu, i llavors pateix... I això és la gran trampa. Perquè l'important és l'art per si mateix, l'art sense artifici, l'art pur i net. I això és el que jo sempre buscava [...]. He guanyat molts premis, però els grans premis literaris als quals aspirava no me'ls han donat i això m'ha dolgut molt. Fins ara, que ara no em dol gens, perquè n'he après tant...

Això és l'experiència que t'ensenya a viure...

Sí, vivim per aprendre a viure, sí, realment és això.

A la teua poesia també hi podem trobar esoterisme?

Sí, molt. Això ho porto a dins, és una de les meves conviccions. Sempre m'ha

interessat l'esoterisme i em ve de família. M'explicaré... Era molt divertit perquè la meua besàvia Tomasa, procedent de Tortosa i llevadora de Tàrraga, no sabia mai si es deia així per Sant Tomàs d'Aquino o Sant Tomàs Apòstol. Això la inquietava molt i demanava una resposta. Un dia se li va aparèixer Sant Tomàs d'Aquino i li va dir: “Mira, jo sóc el teu sant.” He!, he!, he! Això ho explicava l'àvia Cinta. A més a més, en aquella època era molt bonic, perquè les àvies et portaven a visitar les seves amigues, una cosa que s'ha perdut des que existeix el telèfon... Ens agafaven de l'orella i ens deien: “Aquesta tarda hem d'anar a veure...” Doncs l'àvia Cinta tenia una amiga que es deia Annetta [...], i l'Annetta tenia una amiga que es deia Laieta [...] i que feia reunions d'espiritisme. I, és clar, jo m'ho ensumava i em vaig fer amic de la Laieta. I naturalment ella és la qui em va explicar moltes coses [...] i em va dir: “Mira, no et preocupis, An ton, que jo et faré l'horòscop.” Però llavors, als meus vint-i-cinc anys, em va sortir la col·locació de Cartagena i, mentre jo estava allí, es va morir la Laieta i em vaig quedar sense l'ajuda espiritual. Però fixa't el que són les coses! Jo aleshores tenia amistat amb un grup que feien espiritisme [...] i un dia, com que ens agradaava molt la música, vam anar al Liceu a escoltar *Boris Godurov* [...], una de les millors òperes russes. Amb això que estàvem al cinquè pis, a primera fila, i no hi vàiem i ens havíem d'aixecar per veure l'obra. Al meu costat hi havia un americà i a l'altre costat un senyor català. I jo, quan hi havia un estranger, aleshores ja perdía els estrepes i començava a malparlar d'en Franco, de les dictadures i del mal que feien a Catalunya, i li explicava la vida i els miracles de totes les persecucions que

haviem rebut [...], ufl, i li vaig deixar el cap com un timbal a aquell americà! I l'altre català també es va posar a la conversa a favor meu. Quan es va acabar l'òpera vam continuar amics amb aquell senyor català. Et vols creure que era amic de la Laieta? I aquell home em va tornar a connectar. Em va portar a veure un amic, en Xavier Portabella, que ha estat un dels meus grans mestres espirituals. Ell és qui em va fer la carta astral i em va ensenyar astrologia [...]. Allà vaig conèixer altres mestres que em van fer recuperar la llum espiritual, perquè havia passat una època en què era completament ateu. Perquè, a nosaltres, ens han enganyat a tots. No ens han explicat la veritat de les coses esotèriques, ni de les raons profundes de per què vivim, d'on venim i què som [...]. Ens han ancorat un dogma al damunt i ens han fet combregar amb rodes de molí, fins que ha arribat un moment en què hem anat a la universitat i ens hem adonat que ens han aixecat la camisa, i què ha passat? Hem passat de creure a no creure en res [...]. T'adones que et van enganyar, que no ens van explicar res. Sí no sabia qui era Shopenhauer, per favor! És una bestiesa extraordinària el que van fer amb nosaltres. No parlem de la postguerra, horrible, negra. S'ha d'haver viscut el que era la postguerra amb en Franco. Una cosa horrible, no t'ho pots imaginar! Ja ho expliquen, ja, però és que s'ha d'haver viscut, una cosa fotudíssima. Deprés d'aprendre dretotes les coses esotèriques, la càbala, etc., em vaig fer del martinisme, d'una orde esotèrica francesa molt important, i després francmaçó. Louis Claude de Saint-Martin és el meu mestre espiritual encara, és a dir, no hi ha cap nit que no em llegeixi un dels seus pensaments. És el filòsof desconegut. És el qui va fer

“Força, saviesa i bellesa són les tres llums de la maçoneria. Tot això és un filosofia meravellosa, insubstituïble, per als homes de tots els temps. Una manera de construir, desinteressadament, fent l’amor per al bé, fent el bé per al bé mateix, això és la maçoneria”

L’emblema de la Revolució Francesa: “Llibertat, Igualtat i Fratèrmitat”. És el meu mestre [...], un home que no em deixa mai indiferent. M’ha ajudat a trobar les altres dimensions, però sense cap obligació, sense cap dogma.

Com definiries la maçoneria per a una persona que no està iniciada en aquest tema?

És una escola de perfeccionament per ajudar a millorar la humanitat.

I avui en dia, en aquest món en què vivim, continua sent vàlida?

Sí, sí, igual. El que passa és que continua sent una cosa de minories. En el món només hi ha vuit milions de maçons, però de gent molt triada, que pot fer molta feina...

Com és que al general Franco la maçoneria li nega la seva entrada?

Home! El lema de la maçoneria és “Llibertat, Igualtat i Fratèrmitat”. Ell no tenia cap de les tres coses, tu! S’ho va carregar tot! Fins a l’any 1979 no es va tornar a legalitzar la maçoneria a Espanya, un cop mort Franco; abans, ni parlar-ne [...]. Un règim dictatorial que vagi en contra de la llibertat és anti-maçònic. Això és un triangle. Si la llibertat és, podríem dir, el poder, només pot tenir autènticament llibertat aquella persona que té poder, no poder material, sinó poder interior. Només qui té poder interior és lliure de treure’s del damunt els dogmes, de treure’s del damunt totes les coses que no són lliures, i llavors va trobant lliurement el que realment és. Per tant, la llibertat és el poder, la força. La igualtat és la saviesa. Saber exactament que la naturalesa dóna el mateix tracte a tots, amb les mateixes oportunitats. I la fraternitat és la bellesa. Un món d’amor i fraternitat és un món ple de bellesa. Aleshores, força, saviesa i bellesa són les tres llums de la maçoneria. Tot això és un filosofia meravellosa, insubstituïble, per als homes de tots els temps. Una manera de construir, desinteressadament, fent l’amor per al bé, fent el bé per al bé mateix, això és la maçoneria.

hores, força, saviesa i bellesa són les tres llums de la maçoneria. Tot això és un filosofia meravellosa, insubstituïble, per als homes de tots els temps. Una manera de construir, desinteressadament, fent l’amor per al bé, fent el bé per al bé mateix, això és la maçoneria.

Com s’aplica la maçoneria en el dia a dia, en la vida quotidiana?

La maçoneria és una filosofia; per això té una escola de perfecció de ment, com ençant per perfeccionar-te tu i llavors ajudant els altres a perfeccionar-se [...]. Però no confongueu mai la maçoneria amb els germans francmaçons, ni al revés... L’important és la filosofia, i les coses que la fan possible són els que han après aquesta filosofia i la posen en pràctica; una mica és el dia a dia que tu em demanes. El dia a dia no t’ho ensenya a fer la filosofia; ella només et dóna unes normes, diu el que has de fer, el que és la veritat, la bellesa. Aleshores tu, com a germà, quan arribes al tercer grau de mestre, un cop has estat aprenent i company, ja pots deixar les mans, ja pots anar sol. Has de matar el teu mestre, perquè aleshores el mestre ja no busca, troba. Què troba? Un món que és una desgràcia, el món que s’ha de millorar...

Quin protocol se segueix per anar pujant aquests graus dins de la maçoneria?

Ara ens posaríem a parlar de maçoneria, que és un tema molt llarg. Però ho intentaré explicar ràpidament... Jo sóc mestre perfecte, tinc el quart grau. En el tercer grau s’acaben les lògies simbòliques. A partir del quart grau fins al trenta-tres són graus simbòlics per a coses molt concretes i de perfecció ament. Jo crec que en el nostre temps el que s’hauria de fer, i ja s’està fent, és una maçoneria només dels tres primers graus. Quan ja ets mestre vol dir que tu

has d’anar al món a treballar i s’ha acabat. Llavors s’acabaria allò que diuen: “No, és que els francmaçons només es protegeixen i s’ajuden els uns amb els altres.” Això no és veritat... La funció de la maçoneria no és crear una societat perquè es protegeixin els uns amb els altres per anar millor només aquests quatre, no, això és una equivocació.

Tornem a l’horrible i negra postguerra...

Tornem a la postguerra! A la clandestinitat em vaig unir amb uns companys per encarrillar les forces cap al restabliment de la democràcia. Jo m’hi vaig dedicar de ple...

Dins de la militància política?

A veu re! Jo diria més aviat cultural [...]. Naturalment jo també vaig fer política dins del Bloc d’Estudients Nacionalistes [...], i dins de Catòlics Catalans, en el qual estava en Pujol. Amb aquest grup penjàvem banderes catalanes als arbres, fèiem moltes coses innocents, però és clar, el Pujol volia anar cap al seu partit... i aviat vam començar a dissenyar. A mi, el que m’interessava era lluitar com a resistent a favor de Catalunya, amb en Pallarès... Però tot això una mica d’amagat, perquè pensa que el meu pare havia mort a França, tenia dotze anys, i ja era el cap de família... Llavors si a mi m’agafen i em posaven a la presó, què passava amb la meva mare...? Jo havia de nedar i guardar la roba, i ho vaig saber fer. Tot i així, em va perseguir la policia... I a més a més, els déus em van ajudar perquè em van fotre fora de Catalunya durant quatre anys. Em van agafar el 1954 i em van dir: “Tu, ara a Cartagena!” Quan vaig tornar m’havia desconnectat d’una sèrie de coses que segur que m’haurien portat a la presó... Molts dels meus amics hi van anar... Vaig tenir l’ajuda dels déus.

“El miracle del tripartit és una joia, ens ha caigut del cel. La creació del PSC no va ser tan miracle, sinó que va ser una discussió molt interna”

Allò que diu en que Déu escriu recte amb ratlles tortes? Doncs és això, i em va anar bé per moltes coses. Em vaig casar, vaig conèixer el bo i millor de Cartagena, intel·lectuals, francmaçons, pintors, etc. Jo vaig passar quatre anys a Cartagena meravellosos...

Quina va ser la teva aportació dins de la lluita per la resistència a favor de Catalunya?

La meua resistència va ser més cultural que política. La política va ser més camuflada. Un cop mort en Franco vam fundar el Partit Socialista de Catalunya... El partit socialista és el Partit Socialista de Catalunya – Congrés, que es va fundar entre el Partit Popular de Catalunya, en el qual estava jo amb en Joan Coromines i Puig —ara, diputat per Convergència—, Convergència Socialista de Catalunya, on hi havia en Huertas Claveria, els comunistes del PSUC, que eren un grup de dissidents comunistes i trotskistes, i després hi havia el Gironella amb el POUM. Amb aquests quatre partits vam fer un congrés en el camp de futbol del Barcelona, i per això es va anomenar Partit Socialista – Congrés, del subpartit dels Partits dels Socialistes de Catalunya. Només hi havia aquests quatre partits i prou, i tots estàvem molt feliços. Però després què va passar? Que s’hi va afegir [...] el Partit dels Socialistes de Catalunya i una mica més tard va entrar el PSOE. És a dir que PSOE està supeditat al Partit dels Socialistes de Catalunya; per això és PSC i, entre parèntesis, PSOE. Quan ens vam fusionar nosaltres érem el Partit Socialista de Catalunya que vam admetre el reagrupament, i després vam admetre el PSOE. Hi havia molta gent que no ho volia...

Consideres que va ser positiva l’entrada del PSOE al PSC, o realment

amb vista a Catalunya va ser un error que el PSOE s’integrés al PSC?

Uii! Això va ser un tema molt polèmic que va portar moltes dissidències, i que encara arriba fins ara, i tu ara em preguntes això. Això vol dir que és un tema molt complicat. Jo crec amb els déus. Ha estat així; per tant, vol dir que els déus ho han volgut així. Jo crec que ha estat beneficiós per a Catalunya, i continua sent beneficiós per a Catalunya. Perquè el miracle del tripartit és una joia, ens ha caigut del cel. La creació del PSC no va ser tan miracle, sinó que va ser una discussió molt interna. Però què vol dir, això, vist amb perspectiva ara? En aquests moments què volies? Que hi haguessin dos partits socialistes? Un, amb tots els castellanolparlants i tota la gent que havia vingut immigrant, i un altre, només amb els catalans? Un desastre, perdona, un desastre! No és molt millor que ara tinguem un tripartit on hi ha els immigrants, on hi ha Esquerra Republicana, etc.? Ara, ara veurem com ens en sortirem! Però de moment és un miracle per a mi poder haver aconseguit això! I sobretot sense el protagonisme del Maragall, perquè, a més a més, ell tot sol no hauria guanyat, perquè va tenir més vots Convergència, no ens en ganyem, o no?

Quin fet de finals del règim de Franco et va fer adonar que alguna cosa canviava?

Com que ho vaig viure molt pas a pas ja vaig adonar-me del que venia. És clar no era una persona que ho veies des de fora... A mi no em va sorprendre; al contrari, em va semblar que anava molt a poc a poc. La cosa que m’empipava més, perquè jo volia que l’endemà haguessin canviat tots els noms dels carrers, era: “Com pot ser que encara no hagin canviat els noms dels carrers?” És clar, les coses van anar

canviant molt a poc a poc. O sigui, que una cosa d’aquestes que “pum i ja s’ha acabat!” no va haver-hi. Vam tenir sort que va ser alcalde de Barcelona en Narcís Serra, que va ser un gran alcalde i se’n parla poc del que va fer. En Maragall va trobar l’herència d’en Serra. El Serra va fer les coses que no eren brillants, però va fer una feina importantíssima [...]. Totes les trampes urbanístiques amb les quals es va fer ric en Porcioles, tot això ho va netejar en Serra. Llavors en Maragall, la cosa brillant dels Jocs Olímpics...

I en quin grau de prioritat es troba la teva aportació política ara?

Jo sempre m’he mogut més en centres de resistència cultural més que no pas polítics. Tot i així, avui en dia faig política. Jo sóc militant del PSC i tinc carnet. Jo encara cotozto al Partit i faig d’interventor. Em van fer de la comissió de conflictes perquè sóc balança i busco l’harmonia. Sóc també molt bon diplomàtic. Tinc mà esquerra i, a més a més, busco la conciliació. Però el que passa és que, és clar, arriba un moment que li vaig escriure al Raventós: “Escolta, tu! Yo, zapatero a tus zapatos. Jo, que he estat sempre un resistent polític...; ara, si hi ha una cosa puntual i t’interdiré, però no vull ser una persona que va al Parlament a escriure, perquè hauria posat fi a la meua vida d’escriptor.” Perquè no pot ser, home! És a dir, jo que tota la vida he lluitat per poder fer... i ara resulta que per culpa... m’haig d’encadenar... a totes les obligacions d’un partit polític burocràtic, tecnòcrata? No, home, no, tu, jo sóc més àcrata! Ni parlar-ne! Jo, compteu amb el que vulgueu per continuar davant la vostra dita social, però que consti jo només faré coses culturals i pagaré la meua quota. El que deia el Pablo Iglesias: “Es socialista el que paga

“El que van fer a la Vila Olímpica em va semblar una cosa molt mal feta. S’ho van carregar tot i després ho van vendre tot als antiquaris de Nova York!”

su cuota de militante.” Sí, senyor! S’ha acabat la broma, tu!

Recordes el paisatge que tenies davant del teu pis l’any 1959 quan vas arribar al Poblenou?

Home, per favor, aquí el camp de futbol... En tinc un poema, d’això! Sí, ara te l’ensenyaré, passem un moment a la cova de lladre... [Sala-Cornadó insisteix que anem al seu petit refugi]

La cova de lladre?

Abans era un petit despatx per rebre, però ara només és una taula de despatx. Des del balcó del menjador veia el camp de futbol i tot un horitzó de xemeneïes, funcionant, allò em va fer molta impressió. Ja el trobare! Guaita! Ja l’he trobat! Està publicat en un llibre inèdit. En aquest llibre hi ha totes les coses que no publicava en cap altre llibre. És un llibre utòpic i l’he titulat: *Celebraré des d’ara el 30 de febrer (que no existeix!)*. Triptic, romàntic, quasi gòtic, romàntic, futurista i sensualista-espiritualista. És, doncs, un calaix de sastre. El poema es titula “Des del balcó de casa” i diu així: “Des del balcó de casa veig tot el món com neix / un horitzó de xemeneïes s’enfila cel amunt / i em sento sol, ben sol, voltat de fum i de mirades buides / jo, senyor de la vida / jo, senyor de la mort / avanço un pas i callo / avanço un pas i tanco els ulls / des del balcó de casa veig tot el món morint-se / voldria alçar el meu crit per sobre de les muntanyes / sirena d’amor anunciant la festa, sirena... / i tot segueix callant / des del balcó de casa veig tot el món.” Deu ser dels anys seixanta i me l’han publicat a molts llocs. Mira, vaig tenir visió de futur. Com t’he dit, jo no tenia calés [...], però és la millor operació que he fet en la meua vida! Perquè, saps el que em cos-

taria un lloguer ara aquí? És un luxe! Això em permet viure bé, ara, amb el meu sou de jubilat! Va ser el gran i nvent trobar aquest pis! En canvi, recordo que la meua dona no volia quedar-se viure a aquí...

No li agradava el Poblenou a la teua dona?

No, no, perdona, és que això no era ni el Poblenou ni res. Li deien el Poblenou, però això què era? Una vegada em van atracar. Això eren horts. Se’ls traspasaven els uns als altres. Era terreny municipal! Quan un individu es moria, els altres es traspasaven l’hort! Fixa’t tu fins on arribava aquesta gent, que es repartia un terreny que no era seu, sinó de l’Ajuntament! Bé, i aquí davant, el camp de futbol de la Gimnàstica de Tarragona, una polseguera... Però vaig tenir visió de futur, vaig dir: “Això en perill serà el barri més important de Barcelona.” I no m’he equivocat; naturalment, han passat quaranta-cinc anys. Però és que no podia ser d’una altra manera: el mar aquí, el tren que passava... Tot això era impossible que continués. I si s’hagués mort en Franco abans, ho hauríem tingut abans, perquè no ens donava res! Era un barri suburbial que no tenien cap interès a arreglar-ho, perquè encara ens donaven massa. Però es veia a venir que això no podia ser... I espera’t, perquè encara no s’ha acabat...

Com et vas connectar amb la vida social i cultural del Poblenou?

Sent professor de català. Al ser mestre vaig fer un curset a la Delegació d’Ensenyament de Català [...] i em vaig graduar com a mestre de català per la Universitat de Barcelona. A través de la DEC em vaig fer càrrec també de coordinar tots els mestres de català del

barri. D’aquesta manera, vaig conèixer molta gent... També he estat deu anys president de la Rosa de Sant Martí i fundador, amb en Antoni Planas. Ens reuníem a Can Felipa i vam fer una feina molt bonica... Però, és clar, la gent no té tendència a anar als centres cívics, i és una pena, perquè hi ha molta vida cultural, s’hi fan moltes coses...

Pel que veig ets una persona que sempre mires de cara al futur i de cara al progrés, però ets partidari de mantenir el patrimoni arquitectònic i històric del barri?

Home i tant! El que van fer a la Vila Olímpica em va semblar una cosa molt mal feta. S’ho van carregar tot i després ho van vendre tot als antiquaris de Nova York! No hi ha dret amb el que van fer amb allò de la Vila Olímpica! Van deixar una xemeneia, només! Allò va ser una catàstrofe! El progrés no està renyit amb la tradició i això ho saben molt bé els de Gran Bretanya. Quan han de fer el casament de la princesa, escolta tu, ho fan igual que fa vuit-cents anys, però, és clar, després inventen la penicil·lina, també! El progrés no està renyit amb la tradició. Jo mateix tinc una gran devoció pels meus avantpassats i no hi ha cap nit que no parli amb la meua mare! [...] I és que la història no és el que ens expliquen; aleshores, si no conservem les coses que han quedat no podem investigar la realitat! Això és fonamental!

MONTERRAT SINTES I BOU